

## Propozycje zajęć domowych.

Na wspólne zajęcia w domu w gr. Promyczków w tym tygodniu proponujemy aktualny temat związany z marcową pogodą. Zachęcamy do zabawy, czytania literatury, śpiewania, a pomocą w tym poniższe propozycje. Życzymy miłej zabawy :)

### 1. TEMAT: W MARCU JAK W GARNCU

- **Rozmowa na temat przysłowia: W marcu jak w garncu.**
- **Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby – W marcu jak w garncu.**

Książka z obrazkami (s. 52–53)

„W marcu jak w garncu” mawiamy, kiedy chcemy powiedzieć, że trudno przewidzieć marcową pogodę. Jest bardzo zmienna. To pada śnieg, to deszcz, to słońce grzeje radośnie, to znowu kulki gradu lecą z nieba na zadarte głowy przechodniów. Kto tę pogodę tak wymieszał? – zapytacie. W bajce znajdziecie odpowiedź. Dawno, dawno temu żył sobie król, który miał cztery córki: Wiosnę, Lato, Jesień, Zimę. Każda posiadała dar sprowadzania innej pogody. Wiosna rozgrzewała ziemię ciepłym wiatrem, Lato promieniało słońcem, Jesień moczyła deszczem, a Zima sypała śniegiem garściami. Siostry mieszkały wraz z ojcem, królem, w Pałacu Czterech Pór Roku. Zajmowały odległe skrzydła budynku i unikały się wzajemnie, ponieważ nie przepadały za sobą. Ogromnie się różniły. Na domiar złego wszystkie miały to samo marzenie: każda pragnęła objąć tron po ojcu, królu, i władać pogodą na Ziemi. Niestety, tron był tylko jeden. Gdy król się zestarzał i śmierć zabrała go do krainy umarłych, między siostrami rozgorzał spór. To jedna, to druga zasiadała na tronie, ale żadna długo na nim nie pozostała. Wraz ze zmianą władczyni zmieniała się również pogoda. Wiało, grzmiało, zamarzało i rozmarzało – wszystko prawie równocześnie. To było nie do zniesienia. Cierpiały rośliny i cierpiały zwierzęta. Najstarszy z niedźwiedzi udał się do leśnego zamczyska braci miesiący i poprosił ich o pomoc. – Między królewnami trwa walka o tron. Zniszczą całą planetę, jeśli ich nie powstrzymacie – rzekł z troską. Miesiące obiecały porozmawiać z kłótliwymi pannami i przerwać niszczący spór. Po wielu dniach trudnych rozmów udało się doprowadzić do podpisania rozejmu. Siostry zgodziły się na równy podział władzy. Będą zasiadać na tronie w kolejności: Wiosna, Lato, Jesień, Zima, a gdy minie rok, znowu Wiosna obejmie władzę nad pogodą, by po trzech miesiącach oddać ją Latu. Wydawało się, że siostry są zadowolone z rozejmu. Każda dostała swój czas królowania. Wiosna objęła panowanie jako pierwsza i w czerwcu ustąpiła miejsca Latu, to zaś we wrześniu oddało władzę Jesieni. W grudniu zapanowała Zima, która w marcu powinna oddać tron Wiośnie. Niestety, nie oddała. Wiosna zapukała do sali tronowej troszkę za wcześnie, co bardzo Zimę rozgniewało. Wypuściła z uwięzi najmroźniejsze wiatry, aby przepędziły siostrę spod drzwi. Przemarznięta Wiosna zadrzała z oburzenia i oblała Zimę deszczem. Kłótnia sióstr nie miała końca. – Trzeba je pogodzić – zdecydowały miesiące i wyznaczyły brata Marca na negocjatora. Nie był to najlepszy wybór, ponieważ Marzec należał do wyjątkowo niezdecydowanych miesięcy. Kiedy stanął między siostrami i zaproponował rozejm, Zima popatrzyła na niego z ukosa. – Dobrze. Pod warunkiem że w marcu królować będzie ta z nas, którą bardziej lubisz – powiedziała przebiegle, gdyż uważała, że jest najpiękniejsza, więc nie można jej nie lubić. Marzec się speszył. – Ja? Chyba... nie wiem... obie lubię? – bąknął zbity z tropu. – Namyśl się, byle szybko! – rzekła zniecierpliwiona Zima, której zrobiło się trochę za gorąco w towarzystwie Wiosny. Strapiiony Marzec westchnął. – Tak, tak, już myślę. Hm... ha... hm... – No?... – Zima przeszła go chłodnym wzrokiem.

– I co? – ponaglała go także Wiosna. – Ha... hm... – Dopóki nie zdecydujesz, w marcu będzie jak w tym garnku! – Zima wskazała gar wiszący nad ogniskiem na pałacowym dziedzińcu. Coś w nim bulgotało, mruczało, syczało i kipiło. Marzec rozłożył ręce. – Nie umiem tak szybko zdecydować. Dajcie mi więcej czasu – poprosił i pogrążył się w zadumie. Czas mija, Marzec posiwiał, wyłysiał i zapuścił długie wąsy, jednak wciąż nie dokonał wyboru. • Rozmowa na temat opowiadania. – Jakie imiona miały córki króla? – Jaki dar miała Wiosna, jaki Lato, Jesień, Zima? – Co robiły siostry po śmierci ojca? – Czy Zima i Wiosna przestrzegały rozejmu? – Kto miał je pogodzić? Czy Marcowi się to udało?

Rozmowa na temat opowiadania:

– Jakie imiona miały córki króla?

– Jaki dar miała Wiosna, jaki Lato, Jesień, Zima?

– Co robiły siostry po śmierci ojca?

– Czy Zima i Wiosna przestrzegały rozejmu?

– Kto miał je pogodzić? Czy Marcowi się to udało?

- Ćwiczenia z tekstem. Książka z obrazkami (s. 52–53).
- Mówienie przysłówia W marcu jak w garnku z różnymi emocjami: ze złością, z radością, ze smutkiem lub ze strachem.

- Rysowanie na dużej sylwecie garnka wybranego elementu marcowej pogody.

Przygotowanie dla dziecka: sylwety garnka, mazaki.

Rysowanie mazakami na sylwecie garnka, wybranych elementów marcowej pogody (zimowy lub wiosenny). Na koniec liczenie, których elementów jest najwięcej, a których najmniej – zimowych czy wiosennych. Porównują ich liczbę.

- **Zabawa relaksacyjna – Chmurki.**

Dzieci kładą się na plecach, na dywanie. Nogi układają w lekkim rozkroku, stopy odchylają swobodnie na zewnątrz, ręce układają wzdłuż tułowia, z dłońmi (powierzchnie) zwróconymi ku górze. N. spokojnym, cichym głosem proponuje im zabawę w chmurki. Mówi, że to będzie bardzo przyjemna, odprężająca zabawa.

Wyobraźcie sobie, że każde z was jest białą pierzastą chmurką i płynie po błękitnym niebie. Przemyka między ciepłymi promieniami słońca... Delikatny wiatr przesuwają chmurki w różne strony. Na niebie jest mnóstwo pierzastych chmurek. Między wami przelatują ptaki, a w dole wciąż zmienia się krajobraz. Płynąc po niebie, widzicie w dole piękny las i rozległe pola, które przecina rzeka. Wzdłuż rzeki wije się droga... ale to wszystko jest na dole. Wy jednak beztrudnie płyniecie po niebie, czujecie się radosi i bezpieczni, czujecie się potrzebni i ważni... A teraz otwieracie szeroko oczy i przestajecie być chmurkami.

- **Ćwiczenie ruchowo-graficzne Marzec.**

Dzieci:

|                |                                                                              |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------|
| Tutaj kropła   | rysują obiema rękami w powietrzu kontur kropki,                              |
| i tam kropła,  | tak samo jak wyżej,                                                          |
| parasolka      | rysują obiema rękami w powietrzu kształt parasola,                           |
| już mi zmokła. |                                                                              |
| Tu wiatr wieje | stoją i poruszają podniesionymi rękami (jak konary drzew poruszane wiatrem), |

sypnie śniegiem, stoją z podniesionymi do góry rękami, zaciskają dłonie, a potem prostując palce,  
deszczem leje. poruszając palcami, naśladują padający deszcz.

- **Karta pracy, cz. 3, s. 44.**

Oglądanie zdjęć przedstawiających pogodę, jaka może być w marcu. Nazywanie elementów pogody.  
Rysowanie po śladach rysunków. Czytanie nazw.

## 2. TEMAT: ZMIENNA POGODA

- **Słuchanie piosenki Marcowi przyjaciele** (sł. i muz. Krystyna Gowik).

I. Marcowi przyjaciele zebrali się na łące.  
I wiatr, i grad, i deszczyk, śnieg, burza i słońce.  
I tak wszyscy razem kłótnię wywołali,  
każdy chciał być ważny, Wiosnę więc wezwali.  
Wiosno, Wiosno, schowaj łóżko i przybądź leśną dróżką.  
Zobacz, kto z nas dziś ma do ciebie przyjść. (2 x)

Ref.: Ćwir, ćwir, ćwir, kle, kle, kle.

Zobaczmy, zobaczmy, co robi panna Wiosna z przyjaciółmi marcowymi. (2 x)

II. Zbudziła się Wiosenka, poduszkę swą schowała  
i biegnie do przyjaciół w zieleni już cała.  
Patrzy w prawo, w lewo, śmieje się wesoło,  
prosi, by z nią razem zrobić wielkie koło.  
Moji drodzy przyjaciele, nie ma co myśleć wiele.  
Razem lećmy w świat na sto długich lat! (2 x)

Ref.: Ćwir, ćwir...

III. I proszę, co się stało, aż mówić o tym szkoda.  
Zrobiła się po prostu marcowa pogoda!  
Burza wiatrem wieje, pada śnieg, deszcz leje,  
stuka grad o chodnik, słońce potem grzeje.  
Wiosnę głowa rozboleła, bo – cóż – narozrabiła!  
Trochę Wiośnie wstyd za marcowe dni! (2 x)

Ref.: Ćwir, ćwir...

- **Rozmowa na temat tekstu piosenki.**

Pytania dotyczące tekstu piosenki:

- Kim są marcowi przyjaciele?
- Dlaczego marcowi przyjaciele się kłócili? Kogo wezwali na pomoc?
- Jak myślicie, co robi pani Wiosna?

- **Karta pracy, cz. 3, s. 45.**

Oglądanie zdjęcia. Odszukiwanie brakujących fragmentów zdjęcia na dole karty. Rysowanie w białych polach symboli umieszczonych nad tymi fragmentami.

- **Zabawa badawcza – Jak powstają deszczowe chmury?**

Przed zabawą należy zasłonić okna i przygotować wszystkie potrzebne materiały i przybory. W czasie doświadczenia należy zachować szczególną ostrożność ze względu na bezpieczeństwo poparzenia gorącą wodą.

- **Wykonanie doświadczenia:**

Szklane naczynie, talerz, kostki lodu, wrząca woda, latarka. Przelanie wrzącej wody do szklanego naczynia. Nakrycie naczynia talerzem. Ułożenie kostek lodu na talerzu. Obserwowanie naczynia podświetlonego latarką (przy zgaszonym świetle).

- **Wyciągnięcie wniosków z doświadczenia.**

Para wodna unosi się do góry, tak jak parują kałuże i inne zbiorniki wodne w ciepłe dni. Kostki lodu ochładzają parę wodną. Ona, stykając się z chłodnym powietrzem, tworzy chmury. Chmura występuje w powietrzu w postaci kropelek wody lub kryształków lodu. Często chmurę tworzy mieszanina kryształków lodu i kropelek wody. W poszczególnych chmurach mogą występować krople deszczu, śnieg, grad. Chmury są przenoszone prądami powietrza nad różne obszary, nad którymi zalega powietrze o różnej wilgotności. W związku z tym obserwujemy często zjawisko zanikania chmur (wyparowują) lub ich narastania. W rezultacie obraz chmur na niebie stale się zmienia. Chmury mają różną budowę. Biorąc pod uwagę kryterium fizycznej budowy chmur, wyróżniamy chmury: wodne, lodowe i mieszane. Ze względu na wysokości, na jakich notuje się występowanie chmur, wyróżnia się chmury niskie, średnie i wysokie.

### **3. TEMAT: MARCOWI PRZYJACIELE**

- **Słuchanie wiersza Ludwika Wiszniewskiego Marzec.**

Przyszedł dzisiaj marzec,  
w białych chmurek tłumie,  
chce pogodą rządzić, lecz rządzić nie umie!  
Pomaga mu zima i wiosenka młoda.  
Rano deszcz ze śniegiem  
W południe pogoda.  
Nocą szczypie mroźnik,  
Że trudno wytrzymać.  
Sama teraz nie wiem  
Wiosna to czy zima?

- **Rozmowa na temat wiersza.**

– Czym charakteryzuje się marcowa pogoda?

- **Rozmowa na temat chmur.**

– Jakie kształty przyjmują chmury?

– Jakiego koloru bywają?

– Co to są chmury? (przypomnienie)

Chmury są skupiskiem produktów powstałych z pary wodnej, jej skroplenia. Często zawierają krople wody i kryształki lodu. Chmury przenoszone są za pomocą ruchów powietrza. Występują na różnych wysokościach i mają różne kształty. Ze względu na wysokość mamy chmury niskie, średnie i wysokie. Umiejętność rozróżniania chmur jest przydatna do określania pogody.

- **Wykonanie pracy plastycznej Deszczowa chmurka.**

Materiały: kartka papieru, farby w kolorze niebieskim i granatowym.

Do wykonania pracy można wykorzystać gąbkę, którą dzieci moczą w farbie i pieczętują po kartce tworząc chmurę. Innym sposobem poprzez dmuchanie na płamę farby z wodą, rozdmuchujemy po całej kartce.

- **Karta pracy, cz. 3, s. 47.**

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Ocenianie narysowanych szlaczków – zaznaczanie odpowiedniego obrazka.

- Ćwiczenia oddechowe – Delikatny wiatr i mocny wiatr. Dmuchiwanie na kuleczki uformowane z papieru. Lekki wiatr – delikatne wydmuchiwanie powietrza na kulki. Silny wiatr – silne wydmuchiwanie powietrza.

#### **4. TEMAT: KALENDARZ POGODY**

- **Układanie zdań o marcowej pogodzie.**

Podanie słowa, a dziecko stara się ułożyć z nimi zdania.

Np. podaje słowo deszcz, a dzieci układają zdania. Np. W marcu często pada deszcz.

Lena otworzyła parasol, bo padał deszcz...

Potem inne słowa, a dziecko próbuje układać z nimi zdania.

- **Utrwalanie piosenki Marcowi przyjaciele**

- **Zabawa badawcza – Jaka jest pogoda?**

Przygotowanie: Kalendarz pogody, termometr zaokrąglony, szklana miska, talerz, zdjęcia przedstawiające różne chmury, kostki lodu, ciemny materiał, latarka, symbole oznaczające elementy pogody, np.: słońce, chmury, chmury z deszczem, drzewa kołysane przez wiatr, dla każdego dziecka: bibuła, nożyczki, rurka do napojów, pinezka lub szpilka.

##### **I. Wprowadzenie.**

- Rozmowa na temat aktualnej pogody.

– Czy dzisiaj jest ciepło?

– Czy niebo jest zachmurzone?

– Czy pada deszcz (śnieg)?

– Czy wiatr jest silny, czy słaby?

Określając pogodę, zwracamy uwagę na takie czynniki, jak: temperatura, zachmurzenie, opady, siła wiatru.

- Symboliczne oznaczenie elementów pogody. (Wzór Karty pracy, cz. 3, s. 48–49.)

Ustalanie symbolów oznaczające elementy pogody, np.: słońce, chmury, chmury z deszczem, drzewa kołysane przez wiatr.

##### **II. Część właściwa (badawcza).**

- Badanie zjawisk: parowania, skraplania.

##### **Ćwiczenie 1.**

Wcześniej należy położyć na parapecie okna, w nasłonecznionym miejscu, talerz z wodą (pół szklanki). Dziecko obserwuje, co pozostało na talerzu.

Pytania:

– Co się stało z wodą?

– Czy woda to ciecz, czy ciało stałe?

– W co zamienia się woda?

Wniosek Woda wyparowała pod wpływem ciepła.

### **Ćwiczenie 2.**

- Rozmowa na temat chmur.

– Dlaczego chmury mają różne kształty?

Pokazanie zdjęcia chmur w internecie, np.: cumulusów (towarzyszą słonecznej pogodzie), cirrostratusów (zapowiadają zmianę pogody na gorszą), cumulonimbusów (przynoszą pogodę deszczową) i innych.

Dzieci przypominają, jak powstają chmury.

### **Wniosek**

Chmury powstają, gdy para wodna styka się z zimnym powietrzem.

Woda paruje z rzek, jezior, mórz, roślin, zwierząt, ludzi, zamieniając się w maleńkie, niewidoczne gołym okiem, kropelki, które rozprzestrzeniają się w powietrzu. Unoszą się coraz wyżej, wyżej, a tam wysoko jest chłodniej. Kropelki łączą się ze sobą, tworząc chmury.

### **Ćwiczenie 3.**

- Rozmowa na temat deszczu.

– Jak wyglądają chmury, gdy pada deszcz?

– Jaki może być deszcz?

– Jakiego rodzaju deszczu? (Mżawka, kapuśniaczek, ulewa, nawałnica).

– Jak oznaczylibyście graficznie rodzaje deszczu?

### **Wniosek**

Schłodzona para wodna skropliła się. Kropelki wody zawarte w chmurach, schłodzone, skraplają się i spadają na ziemię w postaci deszczu. W czasie zimy niska temperatura sprawia, że zamiast deszczu pada śnieg.

### **Ćwiczenie 4.**

- Rozmowa na temat wiatru.

– Po czym poznajemy, że wieje wiatr?

– Czy wiatr zawsze jest zimny?

– Jak możemy określić, skąd wieje wiatr?

- Wykonanie wskaźnika służącego do określenia kierunku wiatru. Dzieci dostają rurki do napojów.

Wycinają z bibuły wąski pasek i z pomocą N. mocują bibułę do rurki za pomocą małej pinezki lub szpilki.

- Sprawdzanie, z którego kierunku wieje wiatr. Dzieci ze wskaźnikami wychodzą na zewnątrz.

Podnoszą ręce ze wskaźnikami do góry i obserwują, w którą stronę odchyła się bibuła.

### **Wniosek**

Wiatr wieje z przeciwnego kierunku niż ten, w którym wychyla się bibuła. Wiatr może wiać bardzo delikatnie, ale i gwałtownie; w zależności od tego różnie go nazywamy. Mamy bryzę – lekki wiatr od morza; wichurę – wiatr wiejący bardzo silnie; huragan, który wyrwa drzewa z korzeniami, zrywa dachy domów, powoduje, że morze wdziera się w głąb lądu (sztorm). Tornado, najniebezpieczniejsze zjawisko, pojawia się w postaci trąby powietrznej poruszającej się z wielką szybkością i niszczącej wszystko na swojej drodze.

- Rozmowa na temat temperatury powietrza.

– Kiedy najczęściej jest ciepło na dworze?

– Za pomocą czego możemy określić, czy jest ciepło, czy jest zimno?

– Do czego służy termometr?

- Oglądanie termometru zaokienego.

- Mierzenie temperatury powietrza za pomocą termometru. Próby wyjaśnienia dzieciom sposobu odczytywania temperatury.

• Wypowiedzi dzieci na temat: Po co obserwujemy, badamy pogodę? Czy zjawiska pogodowe są zawsze dobre dla ludzi?

• Wyjaśnienie znaczenia słowa meteorologia.

• Zabawa w prezentera pogody.

### III. Rozmowa podsumowująca.

- Co to jest pogoda?
- Jakie znacie elementy pogody?
- Czy w tym samym czasie wszędzie, np. w całej Polsce, jest taka sama pogoda?
- Dlaczego ludzie często narzekają na pogodę?
- Co oznacza określenie: dobra pogoda?
- Kto zajmuje się badaniem pogody?

### IV. Praktyczne zastosowanie wiedzy o pogodzie.

- Rozmowa:
  - Dlaczego ludzie interesują się prognozą pogody?
  - Dlaczego wiedza o pogodzie jest bardzo ważna dla rolników?
  - W jakich innych zawodach wiedza o pogodzie jest niezbędna?
  - O czym powinny pamiętać dzieci podczas upału, burzy, silnego wiatru, mrozu?

### Karty pracy, cz. 3, s. 48–49.

Oglądanie kalendarza pogody wykonanego przez Adę, Olka i ich rodziców. Nazywanie elementów pogody występujących w każdym dniu. Uzupełnianie kalendarza pogody przez cały tydzień – rysowanie odpowiednich elementów pogody. Oglądanie obrazków. Nazywanie elementów pogody. Dorysowywanie elementów pogody według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.

## 5. TEMAT: ZNACZENIE WODY W ŻYCIU CZŁOWIEKA

### •Rozmowa na temat: Znaczenie wody w życiu człowieka.

- Podanie kilku ciekawostek na temat wody.

Na Ziemi znajduje się bardzo dużo wody, a np. na Księżycu nie ma jej wcale. Jest ona bardzo potrzebna: do picia, mycia, podlewania. Po zużyciu woda jest oczyszczana w oczyszczalniach ścieków. Aby zapewnić stały dopływ wody do naszych domów, buduje się na rzekach tamy, tworząc tzw. zbiorniki wodne. Woda jest też źródłem energii, którą wykorzystano w młynach wodnych. W przeszłości takie młyny służyły do mielenia ziarna na mąkę. Energię spadającej wody wykorzystuje się też do wytwarzania elektryczności w elektrowniach wodnych.

- Rozmowa na temat wartości wody.
    - Do czego jest potrzebna woda?
    - Kto potrzebuje wody?
  - Poznanie obszarów wodnych występujących na świecie. (wykorzystanie mapy, globusa)
    - Jak nazywa się ten przedmiot?
    - Co przedstawia?
    - Jakie kolory na nim widzicie?
    - Jakiego koloru jest najczęściej?
    - Co on oznacza?
    - Jak nazywa się takie obszary wody?
- Dziecko wskazuje oceany, morza. Odczytywanie ich nazw. Wyjaśnianie, że Ziemia widziana z kosmosu jest cała błękitna przez wodę, która na naszej planecie występuje w dużej ilości.
- Zwracanie uwagi na czystość wód, ich znaczenie dla życia ludzi, zwierząt i roślin.
    - Czy można wrzucać śmieci do rzek i jezior?
    - Co się stanie, jeśli do rzek, jezior lub innych zbiorników wodnych będziemy wrzucać śmieci lub wylewać różne niebezpieczne substancje?
  - Rozmowa na temat znaczenia wody.

- Co by było, gdyby nie było wody?
- Czy można bez niej żyć?
- Czy woda może ludziom zagrażać?

#### • **Zabawa badawcza**

– Co pływa? Co tonie?

- Wypowiedzi dzieci dotyczące ich przewidywań, na temat: Co się stanie, kiedy wrzucimy te przedmioty do wody?
- Sprawdzanie zachowania się w wodzie drobnych przedmiotów wybranych przez dzieci (monety, igły, korka, gumowej kaczuszki, gwoździa, agrałki, plasteliny...).
- Dzielenie się swoimi spostrzeżeniami na temat przedmiotów, które pływają w wodzie i które w niej toną. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: Dlaczego tak się dzieje? Wyjaśnianie, co wpływa na taki stan rzeczy.

#### • **Karta pracy, cz. 3, s. 51.**

Ada chciała sprawdzić, które przedmioty toną, a które pływają w wodzie (korek, styropian, kamień, klucz, kawałek żółtej plasteliny, moneta). Odszukanie naklejek ze zdjęciami przedmiotów i naklejanie ich w odpowiednich miejscach na obrazku akwarium.

Liczenie przedmiotów na każdym obrazku akwarium. Wskazywanie, w którym akwarium jest ich najwięcej. Wskazywanie akwarium, w którym pływa najwięcej przedmiotów, oraz akwarium, w którym pływa ich najmniej.

- Poruszanie się pod dyktando.

Mówimy, a dziecko wykonuje odpowiednie ruchy:

Idź do przodu cztery kroki i zrób w miejscu dwa podskoki.

Teraz w lewo kroków pięć, przysiad, podskok, ściśnij pięść.

Idź do tyłu cztery kroki i zrób w miejscu trzy podskoki.

Teraz w prawo kroki dwa i od nowa – tralala.

#### • **Karta pracy, cz. 3, s. 50.**

Otoczanie zieloną pętlą tego, co ma kształt koła, a czerwoną – kuli. Rysowanie kół po śladach.

Kolorowanie najmniejszego koła na żółto, a największego – na niebiesko.